

## Ordinær generalforsamling i FGU Danmark 2021 - beretning ved bestyrelsesformand Henrik Hvidesten

### Indledning

Velkommen til den anden ordinære generalforsamling i FGU Danmark.

Direktør- og Rektorkollegiet afgiver sin egen beretning.

### Året der er gået for institutionerne

Dette er min anden beretning i FGU Danmarks historie, og jeg havde håbet, at Corona havde fyldt langt mindre på institutionerne end det har. Det har været en af de altoverskyggende overskrifter på arbejdet på institutionerne. Jeg vil gerne starte med at rose FGU-institutionerne for den kæmpe indsats, de har lavet både med at holde godt fast i de unge og med hele tiden at holde snor i restriktionerne, etablering af test-setup og håndtering af helt lokale smitteudbrud mv.

FGU har ikke haft et fuldt "almindeligt" driftsår endnu. Sidste år talte vi om, at vi ikke skulle tale om kaos i FGU-sektoren, og det skal vi heller ikke i år. For jo, det stormer da derude, men samtidig er det er dybt imponerende, at institutionerne efter et meget travlt opstarts-år nu har haft endnu et år, som er præget af et stort benspænd – Corona – og samtidig formår at støtte og løfte den enkelte unge.

### Data

Data er vigtige både for at følge lidt med i udviklingen, men også som arbejdsredskab på de enkelte institutioner for hele tiden at forbedre indsatsen overfor de unge. Derfor er det noget af det, vi som sektor har efterlyst fra staten. Vi har fået flere data, og det er vi glade for.

De data, som er offentliggjort er fraværdata, tilgangsdata og tal fra optagelse.dk.

**Fraværdata** viser, at elevfraværet på FGU-institutionerne er på ca. 17 pct. Tallene dækker over store udsving, herunder at der er cirka 20 procent af elevgruppen på FGU, der har mere end 40 procent fravær over flere måneder. Tallene dækker også over en fordeling mellem lovligt og ulovligt fravær, som er ca. 50/50. Dog er der fortsat et arbejde, der skal gøres for at sikre validiteten af tallene, og ministeriet har taget et forbehold, da de er forbundet med en del usikkerhed.

At reducere elevernes fravær er et af de retningsgivende mål for FGU og er højt prioriteret af FGU-institutionerne, og det er klart noget, som vi den kommende tid vil have fokus på særligt nu, hvor eleverne er på vej tilbage efter en lang nedlukning.

**Tilgangsdata** viser, at der i perioden 3. kvartal 2019 – 2. kvartal 2020 blev optaget ca. 13.400 elever på FGU i hele landet.

I forbindelse med offentliggørelse af optagelse af elever på de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser har man også offentliggjort søgetal for FGU på **Optagelse.dk**, som alene dækker over unges udtrykte ønske om at komme på FGU direkte fra grundskolen. 1285 unge valgte at sætte kryds ved FGU i håbet om at komme ind på uddannelsen. Tallet var sidste år 1202. Tallene dækker alene over søgningen direkte fra grundskolens 9. og 10. klasse og inden KUI's målgruppevurdering.

Vi venter stadig på at få trivselsdata offentliggjort i forlængelse af den undersøgelse, som institutionerne gennemførte i december måned 2020. Det er ikke tilfredsstillende, da det er vigtigt, at institutionerne kan

omsætte resultaterne til udvikling for at understøtte eleverne endnu bedre. FGU Danmark har en løbende dialog med Børne- og Undervisningsministeriet om vigtigheden af, at data offentliggøres hurtigt.

FGU Danmark har selv taget teten på datasiden, og det vil I høre mere om i Direktør- og Rektorkollegiets beretning.

### **Arbejdet i bestyrelsen**

Bestyrelsen har siden vores generalforsamling i oktober 2020 lavet en arbejdsplan, som også løber i 2021. Planen har følgende fokuspunkter.

- Uddannelsespolitisk oplæg
- Fælles professionsidentitet
- Strategi for EGU-sporet
- Målgruppen
- FGU-institutionernes økonomi, herunder bygninger
- Det lokale bestyrelsesarbejde
- Data
- Understøttelse af praksis/værkstedspædagogik.

Punkterne gennemgår vi ikke slavisk, men beretningen vil løbende komme ind på de punkter, vi i bestyrelsen allerede har taget hul på. Nogle af punkterne vil også blive behandlet i Direktør- og Rektorkollegiets beretning, idet flere af punkterne er en del af udvalgsarbejdet og de prioriterede opgavelister, som bestyrelsen udarbejder sammen med kollegiet omkring udvalgenes arbejde.

Bestyrelsen har afholdt 4 møder siden seneste generalforsamling i oktober 2020. Møderne er desværre alle sammen afholdt virtuelt. Vi har et rigtig godt og konstruktivt samarbejde i bestyrelsen, og vi har udviklet os fra at være en bestyrelse, der drøftede ny organisation til at finde en form, hvor vi med tematiserede drøftelser bidrager til FGU Danmarks samlede udviklingsarbejde.

John Westhausen har valgt at takke af i FGU Danmarks bestyrelse, og jeg vil derfor benytte lejligheden til at sige tak for godt og konstruktivt samarbejde i bestyrelsen til John. Herudover vil jeg også gerne takke Søren Slotsaa for arbejdet i bestyrelsen. Søren trådte ud sidste år, men vi fik ikke sagt pænt tak for arbejdet i sidste års beretning. Søren var lige som John, en stor del af etableringen af foreningen.

### **Det politiske arbejde**

Frugterne af det politiske arbejde ses i højere og højere grad. Vi har god kontakt med aftalekredsen bag FGU-reformen og ministeren. FGU og FGU Danmark tænkes i større og større omfang ind i forskellige sammenhænge. Vi inviteres med i følgegrupper og inviteres til at give oplæg. Bl.a. har vi for nyligt været inviteret til en snak om 2. generationsreformer med Nina Smith, som har fået opgaven som formand for Kommissionen for 2. generationsreformer.

Vi ser også, at andre ser FGU, som en del af løsningen på at få flere unge godt videre. Et eksempel herpå er, at Dansk Erhverv for nyligt har offentliggjort udspillet "Et fremtidssikret uddannelsessystem der løfter alle", hvori det foreslås, at der investeres 200 mio. kr. årligt til at understøtte FGU, bl.a. ved at styrke undervisningsmetoderne samt lærerne og ledernes kompetencer og vores undervisningsfaciliteter.

## Økonomi

Institutionernes økonomi har været et af de store omdrejningspunkter for FGU Danmarks politiske arbejde. Vi havde en lang drøftelse på vores seneste generalforsamling, hvor der var stillet et forslag om fokus på økonomi, herunder taxameter- og tilskudsmodellen, bygningsøkonomi, elevnedgangstab pga. Corona-nedlukningen mv. Generalforsamlingen besluttede, at FGU Danmarks bestyrelse håndterer og prioriterer arbejdet med de indkomne forslag i det løbende arbejde, som allerede var igangsat. Forslaget og drøftelsen har givet FGU Danmark et endnu stærkere mandat ift. foreningens arbejde med at sætte fokus på sektorens økonomi.

Nogle af de initiativer, som FGU Danmark har iværksat, er udarbejdelse af regnskabsanalyse af institutionernes årsrapporter, som beskrev situationen på institutionerne. På den baggrund har særligt Altinget kørt en række artikler, som har bidraget til synlighed omkring FGU's økonomiske situation. FGU Danmark har også haft en dialog med aftalekredsen bag FGU også i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. Vi er ikke i tvivl om, at indsatsen har haft en indflydelse på de forskellige økonomiske tiltag på FGU-området. Med den sidste Finanslov blev der afsat følgende ekstra bevillinger til FGU-sektoren:

- Ekstra tilpasningsmidler til bygninger (60 mio. kr.) (afventer udmøntning)
- Det inkluderende læringsmiljø (30. mio. kr. i 2021/2022)
- Kasseeftersyn i Børne- og Undervisningsministeriet, som har udmøntet sig i særtilskud på 60,6 mio. kr.

Tilpasningsmidlerne afventer fortsat udmøntning og lægges oven i de 13,2 mio. kr., som oprindeligt var afsat som tilpasningsmidler for 2021.

Der er en bygningsanalyse på vej af FGU-sektorens bygningsituation. Analysen er nu færdig, og vi venter på at modtage den endelige analyse fra Børne- og Undervisningsministeriet. Herefter vil aftalekredsen og ministeren skulle have en dialog om opfølgningen på analysen. I den forbindelse er det klart, at vi i FGU Danmark skal være klar til interessevaretagelse. FGU Danmark har derfor udarbejdet et forberedelsesmateriale, som vi også udsender til bestyrelserne og direktørerne/rektorerne i forbindelse med offentliggørelse af analysen. Det er vigtigt, at vi alle er klædt på til at tage den debat både lokalt og nationalt. Vi har haft et godt samarbejde med vores forskellige samarbejdspartnere, som er villige til at bakke op om, at FGU skal have en fair start og have den nødvendige økonomi til at varetage opgaven.

Direktør og Rektorkollegiet har været et stort omdrejningspunkt for udarbejdelse af de økonomiske analyser både ved at stille deres årsrapporter, tid, svar mv. til rådighed og ikke mindst den grundige behandling i Institutionsudvalget.

Kollegiet vil inden længe igen arbejde med en ny økonomisk analyse af de nye årsrapporter. Her vil der være et stort fokus på, hvad de ekstra tilskud har betydet. Nogle årsrapporter vil på den baggrund have et noget bedre resultat. Når vi kommunikerer, skal vi være meget tydelige på, at vi ikke kan regne med ekstraordinære tilskud. Derfor arbejder FGU Danmark på at sikre mere bæredygtige løsninger og økonomisk forudsigelighed for institutionerne.

## EGU

EGU-sporet på FGU ikke har haft den bedste start. En opgørelse fra Børne- og Undervisningsministeriet i 2020 viste, at aktiviteten på EGU var 2 pct. mod en forventet aktivitet i reformøkonomien på 11 pct. Der er altså sket et markant fald i aktiviteten på sporet siden, EGU blev en del af FGU.

EGU er et meget vigtigt tilbud for de unge, som umiddelbart ikke kan komme ind på en ordinær uddannelse, og som ønsker en praktisk baseret uddannelse med vægt på praktik i virksomheder og mindre skoleundervisning.

For at undersøge og understøtte arbejdet med EGU-sporet nedsatte FGU Danmarks bestyrelse i efteråret 2021 en hurtigt-arbejdende arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for FGU-institutionerne, kommunerne og arbejdsmarkedets parter, som har samarbejdet om at beskrive udfordringer og mulige løsningsforslag i forhold til arbejdet med EGU-sporet.

Arbejdsgruppens afrapportering er behandlet i FGU Danmarks bestyrelse og de samlede forslag fra FGU Danmark kan samles under følgende overskrifter:

- Styrk økonomien i EGU - vi foreslår, at man ser på taxameteret for EGU-elever og bl.a. SPS-støttetimer også på skoleforløb.
- Entydig ansvarsfordeling ift. den praktiksøgende indsats - I dag er det meget forskelligt hvordan det sker.
- Øg incitamentet for virksomhederne - Større viden i virksomhederne, permanentgørelse af EGU-bonusordning mv.
- Understøt praktikpladsudbuddet - Opfordre til at stille brancherettede praktikpladser til rådighed, herunder opfordre til partnerskabsaftaler og behandling i lokale arbejdsmarkedsråd.
- Større fleksibilitet for EGU-eleverne - Mulighed for mere erhvervstræning end i dag, indførelse af refusionsordning ved brug af skolehjem mv.

Dette materiale er nu oversendt til aftalekredsen og børne- og undervisningsministeren samt vores tætte samarbejdspartnere i håb om en fælles dialog, så vi fælles kan få styrket EGU-sporet. FGU Danmark arbejder videre med EGU-sporet i den erfagruppe, som er nedsat med EGU-medarbejdere på tværs af FGU-institutionerne.

Materialet er også delt på FGU Danmarks [hjemmeside](#) og vil blive rundsendt til alle bestyrelsesformænd og direktører/rektorer med henblik på lokal dialog, deling af gode historier mv.

Jeg vil gerne takke arbejdsgruppen og sekretariatet for et kvalificeret og godt arbejde. Særligt tak til Esben Kullberg for hans arbejde som formand for arbejdsgruppen. Vi ved, at ministeriet også arbejder med EGU-sporet, men vi sætter med vores oplæg en god og konstruktiv dagsorden for at få styrket EGU-sporet. Med dette oplæg om EGU, så har vi allerede taget hul på arbejdet med vores uddannelsespolitiske oplæg.

### **Følgeforskningen**

Følgeforskningen på FGU er godt i gang, og selv om den ikke er så omfattende, som vi havde ønsket, så kommer den til at give os rigtig nyttig viden om FGU. De spørgsmål, som følgeforskningen skal besvare er:

1. Elever: Hvilke unge påbegynder?
2. Fremdrift og implementering: I hvilken grad og hvordan implementeres FGU, og hvordan arbejder institutionerne med at styrke faglighed og trivsel samt sænke fraværet blandt eleverne?
3. Effekt: Hvilken effekt har FGU, sammenlignet med tidligere tilbud til målgruppen af unge, på elevers overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse?

Den første rapport, som besvarer spørgsmål 1, kommer i december 2021. Rapporten vil dels bero på en kvantitativ undersøgelse af karakteristika ved unge, der af kommunerne målgruppevurderes til og påbegynder FGU, dels på en kortlægning og analyse af kommunernes målgruppevurderingspraksis.

Det er Danmarks Evalueringsinstitut, som står for følgeforskningen. FGU Danmark har et tæt samarbejde med evalueringsinstituttet også om følgeforskningen, men også omkring andre FGU-relaterede dagsordener.

### **Samarbejdspartnere**

FGU Danmark har oparbejdet et samarbejde med rigtig mange gode samarbejdspartnere. Her kan selvfølgelig nævnes samarbejdet med KL, DI og FH, men også Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne elevforeningen Modstrøm og mange flere er en del af vores berøringsflade.

Herudover skal samarbejdet med Børne- og Undervisningsministeriet også nævnes. Selv om vi ikke altid er enige, så har vi et godt og konstruktivt samarbejde, og vi oplever stor lydhørhed, når vi henvender os om forskellige udfordringer.

### **Arbejdet med bestyrelserne**

Vores lille sekretariat har i det daglige naturligt et stort fokus på ledelserne på FGU-institutionerne, og der er skabt en stærk struktur, som sikrer videndeling på tværs, så der hele tiden sker en stærk koordinering mellem de forskellige indsatser, hvilket I vil høre mere om i Kollegiets beretning.

Men der er også fokus på bestyrelsesarbejde. Jeg har afholdt møde med KL og alle de kommunale bestyrelsesrepræsentanter. Der er stor enig om, at samarbejdet i bestyrelserne er godt, og der bakkes op om FGU Danmarks fokus på bl.a. økonomi, bygninger og EGU.

Ministeriet har et forum, de kalder **Bestyrelsesforum**. Her inviteres alle bestyrelsesforeninger til at deltage i en række møder omkring bestyrelsesarbejdet på selvejende uddannelsesinstitutioner. Formålet er at skabe større åbenhed om udfordringer og udviklingsmuligheder for institutionerne, og bidrage med viden og kvalificering af løsningsmuligheder.

Som vi varslede ved sidste generalforsamling, vil der blive udbudt bestyrelseskurser, og planen er lige nu, at det bliver i efteråret 2021, hvis Corona-situationen tillader det.

### **Sekretariatet:**

Sekretariatet er omdrejningspunktet for det meste arbejde i FGU Danmark og uden den systematik og understøttelse som de dagligt leverer, så kom vi ikke ud over rampen med vores arbejde, så tak for det. Sekretariatet er vokset med en studentermedarbejder siden sidst.

En af de arbejdsopgaver, som særligt skal fremhæves, er sekretariatets arbejde med skabe et brugbart overblik over alle Coronaudmeldingerne, som har været mange. Sekretariatet har et meget tæt samarbejde med hele undervisningssektoren, men har også i høj grad skabt et stort netværk til glæde for hele FGU Danmark, da det er en stor styrke for at få forskellige dagsordener ud at flyve.

Sekretariatet har bedt mig takke både Danske Erhvervsskoler og Gymnasier og Danske SOSU-skoler, som FGU Danmark deler kontorlokaler med for et meget kvalificeret og godt samspil i det daglige. Det har været godt for en ny forening at kunne læne sig op ad erfarne kolleger.

### **Det kommende år**

Det kommende år vil der naturligvis være et forsat fokus FGU-institutionernes økonomi, som er helt afgørende for, at vi kan komme i mål med at få skabt bæredygtige institutioner til glæde for de unge.

Nogle andre emner, som også kommer til at fylde, er følgeforskningen på FGU og implementering af OK 21, som vi snart håber at kunne komme i gang med at implementere.

FGU-institutionerne og FGU Danmark slipper i det kommende år heller ikke Coronakasketten, da der vil være unge, som har et efterslæb både fagligt, socialt og personligt. Det er vi nødt til at sætte spot på, så de unge kommer godt videre. Derfor er det godt, at samarbejdet mellem kommunerne er godt, så vi kan sikre, at de unge ikke sendes videre i uddannelse eller job før de er klar til det. Der er en dialog også med ministeriet omkring sikring af de nødvendige forlængelser for de unge, som har behov for et længere forløb på FGU. Netop de unge er dem, vi er sat i verden for. Og Corona eller ej, så har vi en fælles forpligtelse til at hjælpe dem godt videre. Det fokus må vi aldrig slippe.